

Burgerverklaring milieu- en sociale noodtoestand

Aan alle burgers van België,

De internationale wetenschappelijke gemeenschap waarschuwt ons al 50 jaar lang dat de manier van leven van onze geïndustrialiseerde samenlevingen – en in het bijzonder onze manier van leven in België – ons klimaat verstoort, onze ecosystemen vernietigt, onze landbouwgronden aantast, onze natuurlijke hulpbronnen overexploiteert, de levende soorten uitroeit, de lucht, het water en de bodem over de hele wereld vervuult.

Als we het functioneren van onze samenlevingen¹ niet ernstig willen verstoord zien, moeten we dringend de ecologische voetafdruk van onze manier van leven verkleinen, zodat die op een duurzame manier in de werkingslimieten van de biosfeer kan worden geïntegreerd.

Zonder dringende verandering in deze manier van leven, bedreigen onomkeerbare instortingen nu al miljoenen mensenlevens – en in het bijzonder de continuïteit van onze overheidsdiensten, onze gezondheid en ons welzijn in België–.²

Volgens de meest recente wetenschappelijke studies hebben we tot 2020 de tijd om de uitstoot van broeikasgassen te beperken en vervolgens de curve van de broeikasgasemissies te verlagen, waarna we de verwachte inspanningen tegen 2030 bijna zullen moeten verdubbelen en tegen 2050³ een netto nuluitstoot zullen moeten bereiken.

België heeft wetten aangenomen en Europese en internationale verdragen ondertekend die de naleving van de sociale en milieurechten van de huidige en toekomstige generaties moeten verzekeren – en in het bijzonder het Akkoord van Parijs over het klimaat.

Artikel 7bis van onze Grondwet bepaalt bovendien: "*Bij de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden streven de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten de doelstellingen na van een duurzame ontwikkeling in haar sociale, economische en milieugebonden aspecten, rekening houdend met de solidariteit tussen de generaties.*"

In het licht van onze grondwet en van onze nationale, Europese en internationale verbintenissen en van de oproep om dringend in actie te schieten die de Belgische en internationale wetenschappelijke gemeenschap de voorbije 50 jaar onophoudelijk heeft herhaald, zijn onze medeburgers en instellingen er tot nu toe collectief niet in geslaagd om onze levensstijl effectief, voldoende en tijdig te veranderen.

Na meer dan 6 maanden van intense mobilisatie voor honderdduizenden onder ons, gesteund door een groot deel van onze medeburgers, dragen sommige verkozenen de zware verantwoordelijkheid voor het schenden van onze Grondwet, onze Belgische wetten, onze Europese en internationale verdragen – en in het bijzonder het Akkoord van Parijs – door het vormen van een blokkeringsmeerderheid die moet verhinderen dat de Grondwet wordt gewijzigd, een bijzondere klimaatwet wordt goedgekeurd en een federaal en regionaal beleid wordt gevoerd dat onze ecologische voetafdruk en onze broeikasgasemissies effectief, voldoende en tijdig verminderen.

Door onze ecologische voetafdruk en onze uitstoot van broeikasgassen, die niet alleen onhoudbaar is maar ook voor de meesten onder ons, en vooral voor de rijkste Belgen, ver boven het wereldgemiddelde ligt, hebben wij burgers, samen met de instellingen die wij

1 <https://www.nature.com/articles/461472a>

2 <https://academic.oup.com/bioscience/article/67/12/1026/4605229>

3 <https://www.nature.com/news/three-years-to-safeguard-our-climate-1.22201>

kiezen en met de burgers van de andere ontwikkelde landen, een bijzondere verantwoordelijkheid in deze dringende verandering van levensstijl, dit uit respect voor de meest elementaire rechtvaardigheid tegenover huidige en toekomstige generaties.

In naam van onze Grondwet, onze wetten, onze verdragen, in naam van de fundamentele rechten van de huidige en toekomstige generaties keuren wij, burgers van België, de volgende verklaring goed:

I. We kondigen de milieu- en sociale noodtoestand af

Gesteund door de alarmkreten van de Belgische en internationale wetenschappelijke gemeenschap, die al 50 jaar weerklinken, **kondigen we in België de milieu- en sociale noodtoestand af.**

II. We klagen de collectieve inertie aan

Gesterkt door ons maatschappelijk engagement **veroordelen wij met de grootste morele kracht de criminele inertie van de onverantwoordelijke burgers en verkozenen die België beletten effectief, voldoende en tijdig te reageren op de ecologische en sociale noodsituatie.**

III. We kondigen de maatschappelijke noodtoestand en de algemene burgermobilisatie af

Gesterkt door de wil van een groot deel van de Belgische bevolking om de milieu- en sociale ambitie van België onmiddellijk te verhogen, **verklaren we de maatschappelijke noodtoestand en de algemene burgermobilisatie en roepen we de burgers op om:**

- **massaal aan te sluiten bij de klimaat- en milieubeweging door deel te nemen aan marsen, evenementen, petitie, acties van de verschillende burgerverenigingen en -initiatieven;**
- **onmiddellijk van levensstijl te veranderen en zich met moed, durf en solidariteit in te zetten voor duizenden initiatieven op het vlak van burgertransitie;**
- **tijdens de komende verkiezingen gebruik te maken van hun stemrecht om de meerderheid van onverantwoordelijke verkozenen af te zetten en ze te vervangen door een nieuwe meerderheid die werk zal maken van een onmiddellijke en structurele verandering van de levenswijzen;**
- **deze verklaring massaal te ondertekenen en te overhandigen aan onze politieke vertegenwoordigers op gemeentelijk, regionaal, communautair, federaal en Europees vlak en de verklaring thuis voor het venster te hangen.**

IV. We roepen op om de milieu- en sociale noodtoestand en de algemene mobilisatie van de overheid af te kondigen

Gezien de inzet van jongeren, ouderen, studenten, wetenschappers, verenigingen, burgercollectieven, ambtenaren, werknemers, vakbonden en bedrijven uit alle sectoren van het maatschappelijk middenveld, **eisen wij dat de eerste minister, de ministers-presidenten en hun regeringen en de parlementen van alle Belgische deelstaten de Grondwet, de wetten en de verdragen naleven door gezamenlijk de milieu- en**

sociale noodtoestand en de algemene mobilisatie van de overheid af te kondigen, om zo samen met de burgers een onmiddellijke en structurele verandering in de levenswijze teweeg te brengen, op weg naar een duurzaam en veerkrachtig België.

V. *We roepen op tot geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid vanwege burgers, wetenschappers en ambtenaren*

Zonder enige actie van onze instellingen af te wachten en gesterkt door ons maatschappelijk engagement **roepen we onze medeburgers, de wetenschappers en de ambtenaren op om onmiddellijk aanspraak te maken op hun wettelijk recht tot geweldloze burgerlijke ongehoorzaamheid door te weigeren gevolg te geven aan politieke bevelen die onze Grondwet, onze wetten en verdragen, het Akkoord van Parijs over het klimaat, onze fundamentele rechten en die van de komende generaties structureel met de voeten treden.**